

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ MATEMATİK BÖLÜMÜ

GENEL SEMİNERİ

Başlık: Mecmua-yı Ulum-u Riyaziyye : II. Mahmut devrinde bir "calculus" kitabı

Konuşmacı: Prof. Dr. Cem Tezer (ODTÜ)

Tarih: 21.10.2015

Yer: Yaşar Ataman Salonu (Matematik, Beytepe)

Saat: 15.00

Özet: Islahatçı Osmanlı hükümdarlarının arasında belki de en nafiz ve tesirli olanı II. Mahmud (1785-1839) devletin henüz emekleme safhasında bulunan mühendishanelerindeki talebe için Türkçe ders kitapları yazılmasını bizzat teşvik etmiştir. Bilindiği üzere bu müesseseler bugünkü İstanbul Teknik Üniversitesi'nin ilk şeklini temsil etmektedirler. Başhoca İshak Efendi'nin II. Mahmut devrinin nisbeten sakin ikinci kısmında kaleme aldığı Mecmua-yı Ulum-u Riyaziyye , ağırlıklı olarak işlediği diferansiyel ve integral hesap dışında trigonometri, koni kesitleri, mekanik ve astronomi bahislerini de ele alan, yer yer optik, biyoloji ve kimya sahalarına da zevkle okunur makalelerle giriş yapan dört ciltlik bir eserdir. Bu dev eser ve onun esrarengiz müellifi II. Mahmud'un romantik ve muhataralı saltanatının mühim şahitleridir. İshak Efendi'nin hakkında az şey bilinen hayatını hülasa ettikten sonra konuşmacı Osmanlı Türkçesi metnin aslından nümuneler sunarak eserin matematik muhteva ve pedagojik kıymetini ölçmeye çalışacaktır.